

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Miljødirektoratet

Vår ref:

Deres ref:

Hvalstad, den:18.08.16

Nye jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for perioden 1. april 2017 – 31. 2022 - høringsinnspill

Innledende merknader

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsdokumenter fra Miljødirektoratet vedrørende forslag om ny forskrift for jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for perioden 1. april 2017 – 31. mars 2022.

NJFF har kun kommentert de forslag til endringer som Miljødirektoratet har sendt på høring.

Elg:

I Miljødirektoratets forslag er det fremmet 2 alternativ.

Alternativ 1: kort jakttid (25.09. – 31. – 10. og kommunene Kautokeino og Karasjok 01.09. – 30.09.) med mulighet for innskrenking i forkant og utvidelse i bakkant.

I forslaget er det definert nærmere hvilke forutsetninger som skal ligge til grunn ved en slik behandling. Eventuelle endringer av jakttiden skal gjelde hele kommuner, og i tilfeller hvor vald ligger i flere kommuner vil jakttiden i den kommune som har størstedelen av tellende areal bli gjeldende.

Alternativ 2: lang jakttid (25.09. -23.12. og kommunene Kautokeino og Karasjok 01.09. – 23.12.) med mulighet for innskrenking i forkant og bakkant.

I forslaget er det definert nærmere hvilke forutsetninger som skal ligge til grunn ved en slik behandling. Eventuelle endringer av jakttiden skal gjelde hele kommuner, og i tilfeller hvor vald ligger i flere kommuner vil jakttiden i den kommune som har størstedelen av tellende areal bli gjeldende.

Innspillsrunden fra NJFFs fylkeslag viser at det er et sterkt ønske om lang jakttid for elg. Samtidig er det også fokus på at småviltjegerens tilgang til jakt må ivaretas. For NJFF er det viktig at også småviltjegerne har tilgang til jakt i den perioden storviltjakt pågår.

Begge alternativene har like ytre rammer, og forskjellen ligger i om fylkeskommunene skal kunne fatte vedtak om utvidelse eller innskrenking av jakttiden.

NJFF ønsker at Miljødirektoratet skal legge alternativ 2 til grunn.

NJFF forutsetter samtidig at det skal legges vekt på at samjakt skal praktiseres. Lange

jakttider for elgjakt kombinert med gode opplegg for samjakt vil ivareta både elg- og småviltjegerne på en god måte. Samjakt vil bidra til å sikre mulighet for rekruttering som også vil være viktig for ei god viltforvaltning i framtiden.

NJFF ber om at det legges opp til at både fylkeskommuner og kommunene skal ha en aktiv rolle i forhold til å motivere grunneiere/rettighetshavere til å finne gode løsninger for samjakt. Kommunene bør, med sin lokalkunnskap, spesielt ha fokus på å fange opp mulige utfordringer vedrørende utelukkelse av småviltjegere, og sette fokus på gode samjaktløsninger i sin kommunikasjon med grunneiere/rettighetshavere og de ulike jaktlagene.

NJFF ser det også som viktig at vi kan bruke vår organisasjon aktivt i prosesser med å legge til rette for samjakt, og tilrettelegge for engasjement gjennom informasjon og fokus på gode løsninger.

Konklusjon:

NJFF ønsker lang jakttid for elg og støtter alternativ 2. NJFF vil understreke at det må legges til rette for å praktisere samjakt. Fylkeskommunene og kommunene må ha en aktiv rolle med å motivere grunneiere/jaktrettshavere til å sikre gode løsninger for samjakt, og det er naturlig at fylkeslag og lokalforeninger bidrar i disse prosessene. NJFF vil følge nøye med i hvordan situasjonen rundt samjakt utvikler seg.

Storskarv:

Jakttid i ferskvannslokaliteter

I Miljødirektoratets forslag er det fremmet forslag om jakttid i ferskvannslokaliteter i perioden 10.08. – 23.12. Denne jakttiden er foreslått i fylkene Østfold, Akershus, Buskerud, Vestfold, Oppland, Telemark, Aust Agder, Vest Agder Rogaland og Hordaland.

NJFF støtter den foreslåtte jakttiden i ferskvannslokaliteter, men etterlyser at samme jakttid også skal gjelde for Hedmark. NJFF ser ingen grunn til at Hedmark skal unntas fra denne jakttilgangen da både Oppland og Hedmark grenser til Mjøsa hvor det er en økende bestand av storskarv.

Døgnkvote på storskarv

Miljødirektoratet har for første gang fremmet forslag om døgnkvoter for enkelte småviltarter innført i forskrift. Dette gjelder bl.a. for storskarv. Det er foreslått døgnkvote på 2 skarv pr. jeger pr. døgn.

Det er viktig å være klar over at det finnes to underarter av storskarv som har helt ulik bestandsutvikling. Underarten *Carbo* som er den tradisjonelle storskarven langs kysten og som hekker fra Trøndelag og nordover, har vist en lokalt ulik bestandsutvikling, men hekkebestanden ligger fortsatt på ca 21 000 par. Underarten *Sinensis* (mellomskarv) som de seinere år har etablert seg i Sør Norge, viser en sterk bestandsvekst og utgjør i dag over 2500 par. *Sinensis* har etablert svært store bestander i hele Vest Europa. Dette har medført betydelig beskatning av lokale fiskebestander. Europeiske og norske fiskerimyndigheter mener at denne arten utgjør en vesentlig trussel mot flere lokale fiskebestander i innland og for lokale sjøfiskebestander i Skagerak.

Avskytingstall for storskarv generelt viser en halvering fra over 12000 i 2002-2003 til i underkant av 6000 de siste tre år. Disse sterkt reduserte fellingstallene viser at det er en

synkende interesse for denne jakta langs store deler av kysten. Gjenfunn av merket storskarv i Skagerak viser imidlertid at det er svært lite innslag av underarten *Carbo*, mens det er funnet fugl som trekker inn fra andre land. Først og fremst Sverige og Danmark. Dette er individer av underarten *Sinensis*.

NJFF mener derfor det foreligger lite dokumentert grunnlag for å innføre døgnkvoter på denne arten. Dersom vi skal ha håp om å kontrollere bestandsutviklingen av underarten *Sinensis* i Sør-Norge, bør det arbeides målrettet for å øke interessen for jakt på denne arten. Det vil være utfordrende med de foreslåtte døgnkvotene på 2 storskarv. En eventuell døgnkvote kan subsidiært vurderes i Midt-Norge og Nord-Norge.

Konklusjon:

NJFF støtter forslag om jakttid for skarv i ferskvannslokaliteter, men går inn for at dette også omfatter Hedmark.

NJFF støtter ikke forslaget om døgnkvoter for storskarv.

Kortnebbgås:

Miljødirektoratet foreslår jakttid i hele landet (unntatt Finnmark) i perioden 01.09. – 15.11. Den frie jakt på hav og fjord fra svenskegrensen til og med Vest Agder i perioden 10.09. – 15.11.

Forslaget innebærer en avkortning av jaktseasonen fra 23.12. til 15.11. i hele landet. I tillegg innebærer forslaget en senere jaktstart i hele landet.

Norge har undertegnet en forvaltningsplan for Kortnebbgås som innebærer at forvaltningen skal styre mot et bestandsmål på 60 000 gress. Overskytende del av bestanden kan tas ut gjennom jakt hvor kvotene er fordelt med 30 % til Norge og 70 % til Danmark. Det foregår mye forvaltningsrettet forskning på kortnebbgås, og utviklingen av kunnskap og teknikk for målstyrt forvaltning er rask. Erfaringene de seinere år, er at det frie jaktuttaket av kortnebbgås balanserer rundt det som har vært kvoten for norske jegere. Ved å begrense jakttiden som foreslått, vil mulighetene til å felle tildelt kvote bli redusert, og forsøket med å styre uttaket gjennom lokale reguleringer bli stigmatisert. Værforhold under trekk og jakt kan variere mye mellom år og påvirke jakteffektiviteten.

Innspillene fra fylkeslagene viser at det er et sterkt ønske om å videreføre dagens jakttid. Ved å endre jakttiden som foreslått, risikerer man at muligheten til å felle tildelt kvote begrenses og at bestandsmålet ikke blir nådd. Vi registrerer at jakttiden på kortnebbgås i Danmark har blitt utvidet til ut januar enkelte år for å oppnå uttak i tråd med bestandsmålet. NJFF går inn for å videreføre dagens jakttider på kortnebbgås og utvikle tekniske rapporteringsrutiner som kan brukes til å stoppe jakta når tildelt kvote er full. En slik løsning synliggjør tillit til rettighetshavere og jegere som ansvarsbevisste forvaltere på samme måte som vi i lang tid har hatt i forvaltning av rypen og skogsfugl.

Konklusjon:

NJFF går inn for å videreføre dagens jakttid for kortnebbgås. Det bør utvikles gode elektroniske rapporteringsløsninger for jegerne for å ha kontroll med tildelt kvote.

Grågås:

Miljødirektoratet foreslår endring i fylkesmennenes delegerte myndighet til å åpne for tidligere jaktstart. Endringsforslaget innebærer at fylkesmennene nå kan fastsette døgnregulering av jaktperioden både i tidsrommet fra kl 24:00 – 10:00 eller 16:00 – 22:00. I

dagens forskrift er muligheten til døgnregulering kun for perioden 24:00 – 10:00. Kravet til forvaltningsplan er foreslått videreført.

Det er ikke foreslått endringer i jakttiden på grågås. NJFF har under flere jakttidshøringer signalisert at det er behov for økte rammevilkår for jaktuttak dersom de stadig voksende grågåsbestandene skal kunne forvaltes gjennom jakt. I forkant av denne jakttidshøringen ble det fremmet forslag om å forlenge jaktseasonen ut over vinteren samt å tilrettelegge jakt på ikke ynglende del av bestanden gjennom tidligere jaktstart. Disse forslagene har fått stor oppslutning fra fylkeslagene, men vi registrerer at de ikke er en del av høringsforslaget fra Miljødirektoratet.

Med dette utgangspunktet, støtter NJFF den justeringen som Miljødirektoratet har fremmet.

Konklusjon:

NJFF ønsker primært økte rammevilkår for jaktuttak av grågås, og viser til innspill i forkant av jakttidshøringen. Da våre forslag ikke er tatt videre av Miljødirektoratet, støtter vi det framlagte forslaget.

Havelle:

Miljødirektoratet foreslår å frede havelle fra jakt.

NJFF registrerer at NINAs statusoversikt viser en langvarig nedgang i bestanden siden 1990, men at det siden 2010 er påvist en positiv bestandsutvikling for arten. NJFF støtter forslaget om å stoppe jakt på havelle ut fra den kunnskap som foreligger både om den norske og den nordeuropeiske bestanden.

Konklusjon:

NJFF støtter forslaget om å frede havelle.

Svartand:

Miljødirektoratet foreslår at svartand kun skal kunne jaktes i Østfold. I dag er svartand jaktbar i fylkene Østfold, Vestfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Telemark og Agderfylkene. Jakt i Skagerakområdet skjer ikke på den norske hekkebestanden, men på en livskraftig og stor bestand av svartand som trekker inn fra Østersjøområdet, de baltiske landene og Russland og overvintre i Skagerak.

Sjøfugljakt er en viktig jakttilgang for småviltjegere i Skagerakfylkene. Den har lang tradisjon og er lett tilgjengelig. Fellingstallene for svartand varierer mye mellom år, og det er ingen klar tendens til nedgang. Uttaket varierer fra under 2000 til over 4000 pr. år. NJFF mener det ikke er grunn til å redusere områdene det kan jaktes svartand ut fra den kunnskap om bestandssituasjonen som foreligger, og at det ikke er den norske hekkebestanden som jaktes i dette området.

NJFF går derfor inn for å videreføre jakt på svartand som i dag.

Konklusjon:

NJFF støtter ikke forslaget om å frede svartand. Jakten bør videreføres som i dag.

Ærfugl:

I Miljødirektoratets forslag er det fremmet 2 alternativ.

Alternativ 1: Frede ærfugl for jakt i Vest-Agder, og opprettholde jakt som i dag i de øvrige Skagerakfylkene Aust Agder, Telemark, Vestfold, Buskerud og Østfold.

Alternativ 2: Innføre kjønnsdifferensiert døgnkvote på inntil tre hanfugler eller én hunfugl med stopp i jakta når én hunfugl er felt.

NJFF er overrasket over de forelagte alternativene. Statusoversikt for jaktbare småviltarter (NINA Rapport 1178) viser at ærfuglen er en av de sjøfuglartene hvor en har relativt gode overvåkingstall over en lang tidsperiode langs store deler av kysten. I Skagerakfylkene (inklusive Vest-Agder) er det påvist en tilnærmet stabil hekkebestand (0,2 % nedgang pr år) i perioden 1988 – 2014. Nedgangen har vært noe større i siste del av perioden. For overvintrende ærfugl i Vest-Agder viser bestandsutviklingen siden 1980 en gjennomsnittlig bestandsvekst på over 2,6 % pr år. Også her er det påvist en liten bestandsnedgang de siste 10 år.

Fellingstallene fra SSB viser relativt stabile uttak på rundt 10 000 fugl pr år. Ca halvparten av all ærfugl felles i Østfold, og rundt 1000 fugl felles årlig i Vest Agder.

Ut fra kunnskap om at dette er fugler som også oppholder seg i Danmark hvor arten beskattes langt hardere enn i Norge, finner vi det ikke naturlig at ærfugl skal fredes for jakt i Vest-Agder.

Jakt på sjøfugl er svært avhengig av værforholdene. Denne jakta utøves av et mindre antall jegere som er avhengig av å kunne utnytte gunstige værforhold for i det hele tatt å få jaktet. Dersom det innføres kjønnsdifferensierte døgnkvoter som foreslått, vil denne jakten bli lite attraktiv. Dette vil også medføre at sjøfugljaktsjøfugljakt som opplæringsjakt for nye lokale jegere vil bortfalle. Det er få andre tilsvarende jaktmuligheter som kan erstatte denne tilgangen til jakt for nye lokale jegere.

NJFF vurderer alternativ 2 som mest uønsket. Vi går inn for å opprettholde jakt på ærfugl som i dag i alle Skagerakfylkene inklusive Vest Agder, og mener dette kan forsvares ut fra de data for bestandsutvikling som foreligger.

Konklusjon:

NJFF ønsker å opprettholde jakt på ærfugl som i dag inklusive Vest-Agder og støtter ikke noen av direktoratets forslag.

Gråmåke og svartbak:

Miljødirektoratet fremmer forslag om at disse artene skal tas ut av listen over jaktbare arter. Bestandstillinger viser betydelige nedganger i enkelte hekkebestander for begge arter de seinere år, men bestandene er fortsatt tallrike, og fellingstallene fra SSB viser en sterk nedgang i felte måker fra ca 20 000 fugler tidlig på 2000-tallet til ca 6500 fugler jaktåret 2014-2015. Denne nedgangen skyldes blant annet at fiskemåke falt ut som jaktbar art ved forrige jakttidshøring, og artene er ikke skilt i fellingsstatistikken. I tillegg er tradisjonell måkejakt etter ungfugl lite utbredt. I enkelte tilfeller foregår slik jakt for å redusere ulemper fra lokale forekomster og ellers i stor grad som tilfeldige fellinger. Det uttak av måker som i dag skjer har ingen betydning for bestandsutviklingen for disse artene, og NJFF mener det kan opprettholdes jakt innen de rammer som vi har i dag både på gråmåke og svartbak.

Konklusjon:

NJFF støtter ikke forslagene om å ta ut gråmåke og svartbak fra listen over jaktbare arter. Jakten bør opprettholdes som i dag.

Lirype og fjellrype:

Miljødirektoratet foreslår at jakttiden på ryper skal reduseres til 10.09. – 23.12. Snarefangst skal kunne utøves i perioden 01.11. – 23.12. i kommuner som har åpnet for slik fangst sør for Tysfjord i Nordland. I kommuner nord for Tysfjord i Nordland, Troms og Finnmark er fangstperioden foreslått til 01.11. -28./29. 02.

Det er bred oppslutning fra fylkeslagene om å opprettholde dagens jakttid på ryper. Ryper er de småviltartene som i dag forvaltes mest bestandstilpasset av alle småviltarter. Norge er ledende i utviklingen av hvordan bestandstilpasset forvaltning kan gjennomføres på småvilt, og det foregår mye forvaltningsrelatert forskning og utvikling for å tilpasse dette på en god måte. Både rettighetshavere og jegere har vist stor vilje til å utvikle et slikt system for forvaltning av disse artene. Det er gjennomført et omfattende frivillig arbeide fra alle aktører for å høste erfaring med ulike forvaltningstiltak. En innskrenking av jakttidene som foreslått, vil stigmatisere dette arbeidet, og engasjementet i å oppnå en best mulig bestandstilpasset forvaltning vil bli skadelidende.

Bruk av kvoter, begrensning av antall kort og innkorting av jakt sesong lokalt er alle eksempler på tiltak som de seinere år har vært brukt for å sikre et bærekraftig uttak av rype. Bestandstettheter av vilt og jegerens bruksmønster varierer lokalt og mellom år, og hvilke tiltak som er best egnet vil variere hvor man er i Norge. NJFF mener at innenfor en vid jakttdsramme og tilgjengelig kunnskap er det jaktrettshavere og jegere som er best til å vurdere uttak og egnede tiltak lokalt det enkelte år.

Forslaget om å opprettholde anledning til å utøve snarefangst i en periode hvor jakt ikke er tillatt, vil provosere jegerne. Alle undersøkelser viser at vinterjakta i liten grad beskatter rypebestandene, men utgjør en attraktiv mulighet for friluftsliv på samme måte som snarefangst i dag. NJFF støtter imidlertid at det fortsatt kan utøves snarefangst etter de retningslinjer som dagens forskrift tillater.

Med utgangspunkt i den vilje til kunnskapsbasert og bestandstilpasset forvaltning som vi i dag har på ryper i Norge, ser ikke NJFF noe behov for å forandre dagens regime. Utviklingen av enda bedre forvaltning av disse artene bør videreføres. Dette arbeidet kan bli skadelidende dersom det nå innføres reguleringer som foreslått i forslaget til nye jakttider.

Konklusjon:

NJFF går imot forslag om å endre jakttid for lirype og fjellrype, herunder jakttid for snarefangst.

Svarttrost og måltrost:

Miljødirektoratet har foreslått å åpne for jakt på disse artene i perioden 10.08. – 23.12. i hele landet.

Grunnlaget som ble brukt for å ta disse artene ut av listen over jaktbare arter, var at dette var sangfugler som det var knyttet liten jaktinteresse til. Miljødirektoratet viser til at bestandene er sterke og stabile og at dette er grunnlaget for at det høres på åpning for jakt. Artene utgjør et skadepotensiale knyttet til bær og fruktproduksjon. Slik skadefelling har vært mulig også i perioden artene har vært fredet gjennom dispensasjon i skadefellingsforskriften.

Innspillene fra fylkeslagene har vært delt når det gjelder dette forslaget. NJFF vurderer det slik at spørsmål om hvordan man skal stille seg til forslaget om jakt på svarttrost og måltrost, først og fremst blir en avveining mellom å ivareta de mer prinsipielle forholdene rundt hva som legges til grunn for at en art er jaktbar og hensynet til artenes status for mange i samfunnet rundt oss. Disse artene har liten jaktmessig betydning.

Konklusjon:

Prinsipielt mener NJFF at bestander som tåler beskatning, skal kunne beskattes. Ut fra en totalvurdering mener NJFF at det ikke er hensiktsmessig å ta svarttrost og måltrost inn på listen over jaktbare arter nå.

Vaskebjørn:

Miljødirektoratet foreslår at det åpnes for helårlig jakt på vaskebjørn i hele landet. Vaskebjørn er en fremmed art som har spredt seg i flere land i Europa etter rømminger og etablert ville bestander.

Konklusjon:

NJFF støtter forslaget om at det skal åpnes for jakt på vaskebjørn.

Oppsummering

NJFF ønsker lang jakttid for elg og støtter alternativ 2. NJFF vil understreke at det må legges til rette for å praktisere samjakt. Fylkeskommunene og kommunene må få en aktiv rolle med å motivere grunneiere/jaktrettshavere til å sikre gode løsninger for samjakt, og det er naturlig at fylkeslag og lokalforeninger bidrar i disse prosessene.

NJFF støtter forslag om jakttid for skarv i ferskvannslokaliteter, og går inn for at dette også omfatter Hedmark. NJFF støtter ikke forslaget om døgnkvoter for storskarv.

NJFF går inn for å videreføre dagens jakttid for kortnebbgås. Det bør utvikles elektroniske rapporteringsløsninger for jegerne for å ha kontroll med tildelt kvote.

NJFF ønsker primært økte rammevilkår for jaktuttak av grågås, og viser til innspill i forkant av jakttidshøringen. Subsidiært støtter vi det framlagte forslaget.

NJFF støtter forslaget om å frede havelle.

NJFF støtter ikke forslaget om å frede svartand. Jakten bør videreføres som i dag.

NJFF ønsker å opprettholde jakt på ærfugl som i dag, inklusive Vest-Agder. Vi går imot direktoratets forslag.

NJFF støtter ikke forslagene om å ta ut gråmåke og svartbak fra listen over jaktbare arter. Jakten bør opprettholdes som i dag.

NJFF går imot forslag om å endre jakttid for lirype og fjellrype. Dagens jakttider må videreføres både for jakt og snarefangst.

Prinsipielt mener NJFF at bestander som tåler beskatning, skal kunne beskattes. Ut fra en totalvurdering mener NJFF at det allikevel ikke er hensiktsmessig å ta svarttrost og måltrost inn på listen over jaktbare arter nå.

NJFF støtter forslaget om at det skal åpnes for jakt på vaskebjørn.

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Siri Parmann
Fagsjef

Webjørn Svendsen
Jaktkonsulent